

Ukanikorongi Ubana a Asu u Kagali ka Ibirahi

Ukukpa u kadyanshi

A reve ko ya korongi ukanikorongi ubana a asu u Kagali ka Ibirahi wa. Gaawan Bulus da. A reve ta an wari a asuvu a Tagarada u Kashila adama a uwenishike u da wari pini. Kpam nkoshi n kuwa ku Atoni n bidya ta u da u wokoi a asuvu a Tagarada u Kashila tun caupa. Uza da korongi u da u todugbuso ta tyoku da ulya u kayala u aza Yahuda u wokoi iryoci i ulya u kayala u maci u da wari a asuvu a Kawauwi.

Kakorongi ki ka wenike ta aza a uyan kaneshi tyoku da Yesu wari n kalen. Yesu la ta gba atsumate a zuba a Kashila. U la ta dem gba nsumate, u lai kpam dem Musa. Aya Magono ma Adarakpi ma maci kpaci u ta ba uyan unyushi wa. An u nakai uma u ne, u yan ta udarakpa u maci adama a unyushi kpam kuten koshi. An u kuwai kpam u gonoi n uma vi, u kukpa ta ure u da ya dem wa tuwa a asu u Kashila.

Adama a aza da a revei n ukuna u udarakpa u atoni, tagarada u Kagali ka Ibirahi wa ta n uwenishike u ucira. Yesu gonuko ta gba udarakpa ili i gbani. Gogo-na up-ityanangu n eyi u kukpunka ta ama ure a tuwa evu n Kashila.

Ili i'ya i'ari a tagarada u na vi

Tsupige tsu Maku ma Kashila (1:1-4)

Yesu la ta atsumate a zuba (1:5-2:18)

Yesu la ta Musa n Joshuwa (3:1-4:13)

Yesu la ta Magono ma Adarakpi (4:14-7:28)

Yesu tuko ta kazuwamgbani ka shinga (8:1-9:22)

Udarakpa u Yesu kuten ka koshi (9:23–10:31)

Ama a Kashilā a roku aza dā a'ari n upityanangu u pige
(11:1–40)

Tono iryoci i Yesu (12:1–13:19)

Kvasu ka makorishi n idyani (13:20–25)

Yesu Kawauwi Maku ma Kashilā ma

¹ Caupa, Kashilā ka tsu dansa tā nā nkoshi n cau n tsunu a unā u ntsumate a ure kau-kau. ² Shegai gogo-na a'ayin a makorishi a na, Kashilā ka tsu yanka tsu tā kadyanshi a unā u Maku ma ne. Kashilā ka yan tā likimba n gbā ili i'ya i'ari pini a asuvu a ne a asu u Maku ma ne. Aya Kashilā ka dangasai u woko uza u ili gbā. ³ Maku mi u laḍa tā adama a tsupige tsu Kashilā, kpam u rotso tā Kashilā ki derere. U tsu zuwa tā ko ndya wa i lyai kelime adama a akani u ne a ucira. An Maku mi ma zuwai ama a wokoi sarara a asuvu a unyushi u cingi u le, aku u dusuki a kukere ku ulyaki ku Kashilā Uza u Ucira Gbā a zuba.

Kawauwi ka la tā atsumate a zuba

⁴ Maku mi ma la tā atsumate a zuba cika, Kashilā kpam ka naka yi kala ka ka lai a le cika.

⁵ Kpaci Kashilā ka tonuko atsumate a zuba ili i'ya u tonukoi Maku mi wa,
“Ada Maku ma va.

Ara n woko de Tata u vunu.” ◇

U doku tā dem u danai,

“Ma woko tā Tata u ne,

eyi kpam wa woko tā Maku ma va.” ◇

⁶ Kpam a'ayin a dā Kashilā ka ciga ka suku maku ma kapala ma ne a likimba, u dana tā,

“U kana tā gbā atsumate a zuba a lyaka yi kayala.” ◇

◇ 1:5 Ishp. 2:7. ◇ 1:5 2 Sam. 7:14. ◇ 1:6 U.Ml. 32:43.

⁷ Ili i'ya Kashilā ka danai a kaci ka atsumate a zuba i'ya na,

“N zuwa tā atsumate a zuba a vā a woko tyoku u uwule.

N zuwa tā agbashi a vā a woko tyoku u aletsu a akina.” ◇

⁸ Shegai Kashilā ka tonuko tā Maku mi,

“Avu Kashilā ka, kpam tsugono tsu vunu tsa rongo tā hal ubana.

Kalangu ka tsugono ka vunu ka afada a maci ka.

⁹ Va ciga tā ili i'ya i lobonoi,

kpam va kovo ili i cingi.

Da gai i zuwai Kashilā, Kashilā ka vunu, u dangasa vu vi,

kpam u nakā vu tsupige tsa tsa zuwusa vu mazanga.

Tsupige tsu na tsu la tā tsa u nakai aza da a buwai.” ◇

¹⁰ U dana tā kpam,

“Asheku, a kagita vu yan tā likimba,

kpam akere a vunu a yain zuba.

¹¹ A'ayin a'a tā a utuwa a da ko uza bawu wa doku wa wene i'ya,

shagai avu va rongo tā pini.

Gba a ka kutsa tā tyoku da kunya ku tsu kotso.

¹² Va katala le tā tyoku u kunya ku wambana.

A ka sava da tā tyoku u kunya ku cau.

Shagai avu va rongo tā tyoku da vari,

kpam uma u vunu wa kotso wa.” ◇

¹³ Kashilā ka tonuko ko katsumate ka zuba ka te ili i'ya u tonukoi Maku ma ne wa,

“Dusuku na a ulyaki u va,

hal she n zuwa atokulalu a vunu

a woko vu ili i utadanku a'ene.” ◇

◇ 1:7 Ishp. 104:4. ◇ 1:9 Ishp. 45:6-7. ◇ 1:12 Ishp. 102:25-27. ◇ 1:13 Ishp. 110:1.

¹⁴ Gbā atsumate a zuba a'ulu a dā a ka gbashika Kashilā a dā, u tsu suku le t̄a a woko abāngi a aza dā a ka wusha iwauwi.

2

Iwauwi i tsunu i gbonguro t̄a

¹ U gan t̄a tsu kirana mai tsu toni ukuna u mayun u dā a wenishike tsu. Tsu yan baci nala, tsa woko wasasa wa. ² A wenike t̄a akani yi a mayun a dā, a dā Kashilā ka n̄ak̄ai atsumate a zuba a n̄ak̄a nkoshi n cau n tsunu. Kpam gbā aza dā bawu a tonoi a dā, n aza dā dem a 'yuwain a dā vi, a tsarā t̄a mavura ma ma yain dere n ili i'ya a yain. ³ Tsu gonuko baci ugboji u tsunu a asu u iwauwi i pige i na yi wa, nida tsa yawunsa tsa la a mavura ma na mi? Asheku n kaci ka ne aya uza kagitā uza dā tukoi ukuna u iwauwi i na, kpam aza dā a panāka yi a wenike tsu t̄a an mayun dā. ⁴ Kashilā dem n kaci ka ne u wenike t̄a an akani yi mayun dā a asu u dā u yansai gbā manyan ma pige n iryoci n ikunesavu i ucira. U n̄ak̄ai kpam Kulu Keri ku ne a asu u uza dā baci dem u dangasai.

Uza dā wa tuko tsu iwauwi

⁵ Kashilā ka dangasa atsumate a zuba a lyai tsugono tsu likimba u savu u dā wa tuwā wa, likimba u nala vi u dā tsa dansaka gogo-na. ⁶ Tyoku dā a korongi a asu u roku a asuvu a Tagarāda u Kashilā,
 “Ndya i tsu birika vu n ama?
 Ndya i zuwai vu lai udambula a kaci ka maku ma vuma?
⁷ Vu zuwai ucira u ne u kpadai urawa u atsumate a zuba a a'ayin kenu,
 vu cacika yi funi a kaci ka ne n tsupige n karinga.*

---

* 2:7 Akorongi a cau a roku aza dā a purai a tagarāda u Kagali ka Ibirahi a kalatsa t̄a: “a'ayin kenu.”

⁸ Vu zuwa yi u lyai tsugono tsu ili gba.” ◇

An Kashilā ka zuwa yi u lyai tsugono tsu ili gba vi, ili i'a la i'ya bawu u lyai tsugono tsu ne wa. Shegai kotsu tsu wene ili i na yi i gita wa. ⁹ Uza da tsu wenei Yesu da, uza da ucira u ne bawu u rawai u atsumate a zuba a asuvu a a'ayin kenu. Shegai gogo-na a cacika yi de funi n tsupige n karinga, kpaci u pana ta ikyamba i'ya hal u kuwai adama a tsunu. Mayun da, adama a ukuna u shinga u Kashilā u da, da Yesu kuwai adama a ama a likimba gba.

¹⁰ Kashilā ka ka yain ili gba, kpam ko ndya wa i'a ta pini tsara i naka yi tsupige. Wa ciga ta u tsara mmuku ushani n da ma uwa a asu u tsupige tsu ne, adama a nala a da u zuwai Yesu tsara asu u ndishi u da wari dere n eyi, adama a tyoku da u panai ikyamba. Yesu da wa tonon n ama ubana a iwauwi. ¹¹ Adama a nala, eyi n aza da u wulukpei vi, Tata u da u le u te. Adama a nala a da bawu Yesu wa pana uwono u da wa isa le atoku a ne. ¹² U tonuko ta Kashilā, “Ma tonuko ta atoku a va ili i va i'ya vu yain.

Ma cikpala vu ta a bolomgbono baci a lyaka vu kayala.” ◇

¹³ U doku ta u danai,

“Ma wushuku ta n Kashilā.” ◇

Kpam u danai,

“Mpa na kabolo na mmuku n da Kashilā ka naka mu.”

¹⁴ Mmuku n Kashilā ama da n ikyamba na mpasa, adama a nala Yesu dem n kaci ka ne u woko ta tyoku u le. Yan da u yain nala tsara ukpa u ne u wacinsa Kalapansi uza da wari n ucira a kaci ka ukpa. ¹⁵ Nala u wusai gba aza da a'ari n ndishi yavu agbashi gba uma u le adama a uwonvo u ukpa. ¹⁶ Gba tsunu tsu reve ta an Yesu tuwai tsara u banga mmuku n tsikaya m Ibirahi, shegai atsumate a zuba wa. ¹⁷ Adama a nala, Kashilā ka zuwa ta Yesu rotsoi ama a ne

◇ 2:8 Ishp. 8:4-6. ◇ 2:12 Ishp. 22:22. ◇ 2:13 Isha. 8:17-18.

a ili gb̄a, tsar̄a u woko Magono ma Adar̄akpi ma le, uza d̄a u tsu wenike asuvayali, uza d̄a kpam Kashil̄a ka wushuki n eyi. Nala kpam Yesu d̄a wa fud̄a u nak̄a udar̄akpa a asu u Kashil̄a, tsar̄a Kashil̄a ka cimbusuka ama unyushi u cingi u le. ¹⁸Eyi n kaci ka ne u pana t̄a ikyamba kpam Kalap̄ansi ka modono t̄a tsar̄a u zuwa yi u nusa. Adama a nala gogo-na wa fud̄a t̄a wa b̄anga aza d̄a Kalap̄ansi ka modono tsar̄a u zuwa le a nusa.

3

Yesu la t̄a Musa

¹ Ama a va, Kashil̄a ka dangasa d̄a t̄a i woko ama a uwulukpi a ne. Adama a nala u gan t̄a i rongo a ucibusa tyoku d̄a Yesu wokoi kasuki ka Kashil̄a, kpam u wokoi Magono ma Adar̄akpi ma uwushuku u d̄a tsa dansa. ² U yan t̄a ko ndya baci Kashil̄a ka tonuko yi u yain. Kashil̄a ka dangasa yi t̄a u yain manyan ma na mi, tyoku d̄a Musa yain manyan ma Kashil̄a ka tonuko yi u yain gb̄a a asuvu a Kuwa ku Kashil̄a. ³ Tsupige tsa Yesu tsar̄ai tsu la t̄a tsa Musa tsar̄ai, tyoku d̄a tsupige tsa kamai ka tsu tsar̄a tsu tsu la tsu kuma ki. ⁴ Mayun d̄a an kuwa dem uza roku u d̄a u tsu ma ka, shegai Kashil̄a ka kamai ka ko ndya wa. ⁵ Musa kagbashi ka Kashil̄a ka wushunki kuwa ku ne ka, kpam manyan ma ne ma woko t̄a iryoci i ili i'ya Kashil̄a ka wenike naha a kapala. ⁶ Shegai Kawauwi Maku ma Kashil̄a ma, kpam aya Kashil̄a ka wushunki kuwa ku ne. Atsa kuwa ku ne ki, tsu lya baci kelime n ugbama asuvu, kpam tsu lya baci kelime n uwushuku n ili i'ya tsu zuwai uma.

U kana t̄a tsu lyai kelime n utono Kashil̄a

⁷ Tyoku d̄a Kulu Keri ku danai d̄a,
 “I pana baci kalagatsu ka Kashil̄a ara,
⁸ kotsu i ryagbaja wa,
 tyoku d̄a nkoshi n cau n d̄e n yain.

A kpatalaka ta Kashila kucina,
an a kondoi Kashila a kakamba.

⁹ Kashila ka dana ta,
'A 'yuwunka mu ta cika

tsara a kondo mu,
ko an u wokoi a wene ta

ili i'ya n yain a asuvu a ayen a amangare yi.

¹⁰ Adama a nala n pana le ta upan, aku n danai:

'Atakasuvu a le a tsu kpatalaka mu ta kucina maco,
a 'yuwain uyan ili i'ya n tonuko le a yain.'

¹¹ N yan ta upan hal n tsinai,

'A ka uwa a asu u uwunvuga u va wa, ko kenu.' ” ◇

¹² Ama a va, kiranai kotsu ko uza a asuvu a de u yain n katakasuvu ka kari n tsicingi ka kpmam bawu ka wushuki wa. Icun i katakasuvu ka nala ka zuwa da ta ukpatalaka Kashila Uza u Uma kucina.

¹³ U kana ta i gbamatangu atoku a de kain dem, kpmam u kana ta i lyai kelime n uyan nala hal a'ayin a buwa baci a da a ka isa "Ara." I yan baci nala wa, unyushi u cingi wa yinsa ta aza roku a de u zuwa le uryagbaji. ¹⁴ Tsu woko ta atoku a asuvu a Kawauwi tsu lya baci kelime n upityanangu u ucira u da tsari n u da tun a kagita hal ubana a makorishi.

¹⁵ Tagarada u Kashila u dana ta,

"I pana baci kalagatsu ka Kashila ara,

kotsu i ryagbaji tyoku da nkoshi n cau n de n ryagbajai wa.

A kpatalaka ta Kashila kucina."

¹⁶ An ya a panai kalagatsu ka Kashila aku a kpatalaka yi kucina? Alya aza da Musa tonoi n ele u wutukpa le a Masar. ¹⁷ An ya kpmam a zuwai Kashila ka panai upan hal ayen a amangare? Alya aza da a yain unyushi u cingi kpmam a kuwai a kakamba, n ele da u yain upan. ¹⁸ An

◇ 3:11 Ishp. 95:7-11.

ya Kashilā ka dansāka an u tsinai u da a ka uwa a asu u uwunvuga u ne wa, ko kenu? Aza da a 'yuwan yi upanaka, alya wa dansaka. ¹⁹ Tsu tuwa ta tsu revei adama a ukpada u uwushuku u le u da a kpada uwa vi.

4

Asu u uwunvuga

¹ Kashilā ka yanka tsu ta kazuwambani ka tsa fuda tsa uwa asu u uwunvuga u ne. Adama a nala u kana ta ya dem u kirana, tsara uza u namba u uwa pini wa. ² Tsu pana ta akani yi tyoku da aza a Isara'ila a panai. Shegai a 'yuwain upityanangu a ili i'ya a panai, akani yi tani a banga le wa. ³ Atsa aza da tsu a pityanangi da koshi tsa uwa asu u uwunvuga u ne. Aza da kpam bawu a pityanangi, Kashilā ka dana ta,
“N yan ta upan kpam n tsinai,

‘A ka uwa asu u uwunvuga u va wa, ko kenu.’ ” ◇

U dana ta nala ko an u wokoi u kotso de ufobuso a asu u uwunvuga u ne a a'ayin a da u yain likimba. ⁴ A Tagarada u Kashilā u yan ta kadyanshi a kaci ka kain ka shindere ka a'ayin a shindere, u da: “Kain ka shindere ka Kashilā ka wunvugai a manyan ma ne gba.” ◇ ⁵ Tsu yan ta dem kaneshi an u doki u danai a asu u roku, “Ama a na a ka uwa asu u uwunvuga u va wa!” ◇

⁶ Aza a kagita a da panai akani yi a tsara asu u uwunvuga vi wa, kpaci a pityanangu wa. Shegai mayun da ama roku a ka uwa ta asu u uwunvuga vi. ⁷ Adama a nala Kashilā ka zuwai a'ayin a roku a da ama a ka uwa asu u wunvuga u ne, kpam a'ayin a nala yi a da u isa “Ara.”

A barakpa ta cika an Kashilā ka danai nala kahu u tuwa u dansa a una u Dawuda, an u danai,

◇ 4:3 Ishp. 95:11. ◇ 4:4 Kag. 2:2. ◇ 4:5 Ishp. 95:11.

“Vu pana baci kalagatsu ka Kashila ara, kotsu vu ryagbaja wa.”

⁸ Uyamba u Ka'ana† u da Joshuwa† tonoi n ama a uwai vi, u da a asu u uwunvuga u savu u na vi wa. A da baci u da, Kashila kari ka yan kadyanshi a kaci ka kain ka uwunvuga ka roku ka ka tuwa wa. ⁹ Nala u wenike ta a'ayin a uwunvuga u ama a Kashila kotsu a rawa wa. A'ayin a uwunvuga a na, a'a ta ucun u uwunvuga u da Kashila ka wunvugai a kain ka Ashibi. ¹⁰ Uza da baci dem u uwai asu u uwunvuga u Kashila, wa wunvuga ta a'ayin a da baci u kotsoi manyan ma ne tyoku da Kashila ka wunvugai an u kotsoi uyan likimba. ¹¹ Asakai tsu matsai tyoku ufuda u tsunu tsara tsu uwa asu u uwunvuga u ne, kotsu uza u te u tsunu u rukpa, tyoku da a yain an a 'yuwain upana wa.

¹² Akani a Kashila a'a ta tyoku u ili i'ya i'ari n uma kpm i'ari n ucira. A la ta burundu u kulya u da wari n una u kulya u re. A tsu batsa ta kapashi ka tsunu ka kari n uma a batsa kpm kulu ka ka bana a asu u Kashila. A tsu batsa ta dem a mere ma alatu n mere ma a'ungu a atele a tsunu. A tsu wutukpa ta ili i'ya tsa ciga tsu sokongu a kateshe; wata, ili i'ya tsu tsu yawunsa n i'ya tsu tsu ciga. ¹³ Uza wa la wa sokongu ili a likimba aku Kashila ka kpada i'ya uwene wa. U tsu wene ta ili tyoku da i'ari. Aya Kashila ka u kana tsu tonuko gba ili i'ya tsu yain.

Kawauwi ka Magono ma Adaraki

¹⁴ Tsu lyai kapala n ubana n ugbami ili i'ya tsu da tsu pityanangi n i'ya. Tsu yain nala kpaci tsa ta n Magono ma Adaraki, Yesu Maku ma Kashila, uza da u banai a zuba. ¹⁵ U reve ta an tsu sorukpoi. Kalapansi ka matsai ka zuwa yi unyushi u cingi a ure u da baci dem wa matsa u zuwa tsu tsu yain unyushi u cingi, shegai Kawauwi ka yan unyushi u cingi wa. ¹⁶ Adama a nala asaka tsu tuwai a asu u Kashila

bawu uwonvo. Aya uza da u yain ili i shinga ubana a asu u ama. A'ayin a da baci dem tsu yain nala, wa yanka tsu ta tsishinga kpam u banga tsu a'ayin a da tsa ciga u banga tsu.

5

¹ Kashila ka tsu dangasa ta Magono ma Adarakpi a asuvu a ama aku u naka yi manyan ma wa bansa a kapala ka Kashila a una u ama a'ayin a unaka kune, u yain kpam udarakpa adama a unyushi u cingi u ama vi. ² Magono ma Adarakpi mi ma ta dem usorukpi tyoku u ama da a buwai. Ili i'ya i zuwai u tsu tono ben n aza da a ka nususa i'ya, kpaci a reve an ili i'ya a ka yansa vi unyushi u da wa. ³ An u wokoi wari usorukpi, u kana ta u yain udarakpa adama a unyushi u cingi u ne, aku u yain kpam udarakpa adama a unyushi u ama a ne.

⁴ Ko uza wa naka kaci ka ne tsupige tsu uwoko Magono ma Adarakpi wa. Uza da Kashila ka dangasai koshi aya u tsu woko Magono ma Adarakpi, tyoku da u isa Haruna.†
⁵ Nala dem wari n Kawauwi. U bidiga kaci ka ne tsupige tsu uwoko Magono ma Adarakpi wa. Kashila ka ka tonuko yi,

“Ada Maku ma va.

Ara n woko de Tata u vunu.” ◇

⁶ A asu u roku kpam, Kashila ka dana ta,

“Va woko ta kadarakpi hal ubana,

tyoku da Malikisada† wari kadarakpi.” ◇

⁷ A'ayin a da Yesu wari a likimba, u folo ta Kashila uza da wari n ucira u da wari wa wauwa yi a ukpa, u folo yi n kushen cika n meshi. Kashila ka panaka yi ta adama a unaka kaci ka ne u da u nakai. ⁸ Ko an u wokoi Yesu Maku ma Kashila ma, u rotsongusu ta upanaka adama a upana

◇ 5:5 Ishp. 2:7. ◇ 5:6 Ishp. 110:4; Kag. 14:17-24.

u ikyamba. ⁹ An u kotsoi uyan ili i'ya i gain u yain, u woko t̄a uza d̄a u tsu zuwa ama a tsar̄a iwauwi hal ubana, aza d̄a a ka yansa ili i'ya u tsu tonuko le a yain. ¹⁰ Nala Kashil̄a ka zuwa yi u woko Magono ma Adar̄akpi tyoku u Malikisada.

Kotsu i as̄ak̄a utono Kashil̄a wa

¹¹ Ts̄a t̄a n̄ ili ushani i'ya tsa dana a kaci ka ili i na yi, shegai wa wuyana t̄a ukasana, an u wokoi i tsu bidya ukuna go wa. ¹² I b̄ar̄akp̄a t̄a an i'ari a asuvu a Atoni, kpam u gan t̄a a dana gogo-na ya wenishike t̄a aza roku. Shegai u wokoi eda ya ciga a gono a wenishike d̄a uwenishike u kagit̄a u akani a Kashil̄a. Tyoku u mmuku n shili n d̄a n buwai kucomu d̄a i'ari, n u d̄a ya lya ilikulya. ¹³ Uza d̄a baci bawu a kasai mani, u reve ili i shinga ko i cingi wa. ¹⁴ Shegai aza d̄a a gbojoi, a tsu lya t̄a ilikulya i'ya bawu mmuku n shili ma fuda ma lya, kpam a tsu rongo t̄a a urotsongusu a reve ili i'ya i takpanai ili i shinga n i cingi.

6

¹⁻³ U gan t̄a a dana i reve d̄e uwenishike u kagit̄a u na vi, u d̄a wari dere n uwenishike u mmuku n shili. Wata, ukpatal̄aka u ili i'ya ya tuko ukp̄a kucina, kpam dem n upityanangu n Kashil̄a. Uwenishike a kaci ka ukuna u ulyubugusu n utadangusu u akere. Uwenishike a kaci ka u'yanḡa u akushe n ukuna u afada a d̄a bawu a ka kotso, i'a t̄a dem pini a asuvu a uwenishike u kagit̄a. Gb̄a u gan t̄a a dana i reve i'ya d̄e. Adama a nala, tsa yan kadyanshi a kaci ka le gogo-na wa, shegai Kashil̄a ka wushuku baci, tsa lya t̄a kapala tsu yain kadyanshi ka ili i'ya i yain dere n aza d̄a a gbonguroi.

⁴ Ama roku a as̄ak̄a baci upityanangu n Kawauwi, ko uza w̄a la wa zuwa le a kpatala kpam wa. Caupa, ama a na a wusha t̄a katyashi ka Kashil̄a kpam a pedei kune ku ne cika. Ama a na yi dem a wusha t̄a Kulu Keri ki. ⁵ A reve t̄a

tyoku da kadyanshi ka Kashilā ka yankpai, kpm a wushai ucira a'ayin a da Kashilā ka lya tsugono. ⁶ An a wushai ili i nala yi gba, aku a kpatalakai Kawauwi kucina. Wa yan a zuwa icun i ama a nala yi a kpatala kpm wa, kpaci Maku ma Kashilā ma kpm a doki a ka wuna a mawandamgbani an a 'yuwain yi. Uwono u da a ka zuwusa yi a kapala ka ama gba.

⁷ Ama roku tyoku u uyamba u da u tsarai ilyushi ushani u da a'ari. U naka ta ama da a cimbai pini vi ilimaci i shinga, aku Kashilā ka zuwukai uyamba vi unā u shinga.

⁸ Ama roku tyoku u uyamba u da u tsu wutukpusa awana a da a'ari n mete ma cingi, kpm wa matsa ili wa. A ka barakpa wa, Kashilā ka yanka ta uyamba u nala vi unā kpm akina a kulatangu u da.

⁹ Ama a va aza da ma ciga, ko an tsu yain kadyanshi ka na, tsari n kadambula n ada wa, kpaci tsu reve ta i'a ta a ure u shinga, ure u iwauwi. ¹⁰ Kashilā ka tsu yan ta afada a ure u da u lobonoi. Wa ciba ta manyan ma vu yain, kpm dem wa ciba ta uciga u da vu wenike yi an vu bangai ama a ne, kpm va lya kapala n vu banga le hal n gogo-na. ¹¹ Ili i'ya tsu lai n uciga i'ya i matsa ulya kapala nala hal ubana a makorishi, tsara i tsara ili i'ya i zuwukai uma. ¹² Tsa ciga i woko awonvoli wa. A unā u nala, tonoi iryoci i aza da a ka wusha ili i'ya Kashilā ka zuwamgbanai adama a upityanangu n ahankuri a le.

Kashilā ka tsu yan ta i'ya u zuwamgbanai

¹³ An Kashilā ka yankai Ibrahi kazuwamgbani, u tsinai u yain ili i'ya u zuwamgbanai. U tsinai n kala ka ne, adama a da uza roku wa la u lai Kashilā wa. ¹⁴ U danai, “Mpa, Magono ma Zuba ma zuwuka vu ta unā u shinga, kpm ma naka vu ta ntsikaya ushani!” ◇ ¹⁵ Ibrahi vanai u wene

◇ 6:14 Kag. 22:17.

ushadangu u ukuna vi n ahankuri, aku u tsarai ili i'ya Kashila ka zuwamgbanai.

¹⁶ Ama a ka tsina baci, n uza da u la le tsupige da a tsu tsina. Utsina u le u wenike ta ili i'ya a danai vi mayun da, kpam u tsu tuko ta utyoku u kananamgbani. ¹⁷ Kashila dem u tsina ta tsara ama da a ka wusha ili i'ya u tsinakai vi, a reve mayun da bawu wa savada ili i'ya u fobusoi. ¹⁸ Ili i re i na yi ya savada wa: Kashila ka yan kaban wa, u zuwamgbana baci. Kpam u tsina baci, wa yan kaban wa. Ili i na yi i tsu gbatangusu tsu ta atsu aza da tsu sumai ubana a asu u Kashila tsara u wusa tsu. I tsu naka tsu ta ucira tsu bana uzuwa u uma u da u naka tsu. ¹⁹⁻²⁰ Uzuwa u uma u nala wa ta n ugbami a uma u tsunu, tyoku da kashamkpatsu ka kpatsu ka tsu shamkpa kpatsu a asu u te. Uza da tsari n uzuwa u uma u tsunu ara ne, aya Yesu, uza da walai a asu u kunya ka a barakpai a utsutsu ubana a Asu u da u Lakai Uwulukpi a zuba. Adama a tsunu a da u yain nala. U wokoi Magono ma Adarakpi ubana, kadarakpi ucun u Malikisada.

7

Malikisada kdarakpi

¹ Malikisada na vi magono ma ilyuci i Salem ma, kpam kdarakpi ka Kashila ka Zuba ka. A'ayin a da Ibrahi lyai kuvon ku ngono n nishi wa gono a kuwa, Malikisada wuta ta u ba u zuwuka yi unu u shinga. $\diamond$ ² Aku Ibrahi naka yi i te a asuvu a ili kupa a asuvu a gba i'ya dem u tukoi a asu u kuvon vi. Ili i kagita i'ya tsa ciga tsu dana a kaci ka Malikisada i'ya, kalen ka kala ka ne ka “magono ma ma yansa ili i maci.” Aya dem “magono ma ndishi n shinga,” kpaci kalen ka Salem ka “ndishi n shinga.” ³ Ko uza u reve tata ko mma u Malikisada wa. Ko uza wa la kpam u revei

---

$\diamond$ 7:1 Kag. 14:17-20.

asu u da a wutaɪ wa, ko a'ayin a da a matsa yi, ko kpm a'ayin a da u kuwaɪ wa. Wa ta tyoku u Maku ma Kashila kpm wa woko ta kardaɓki ubana.

⁴ Wene ve tyoku da Malikisada wari n tsupige! Ko Ibirahi, makoshi ma cau ma pige ma aza a Isara'ila, u reve ta tyoku da Malikisada wari n tsupige a'ayin a da u naka yi i te a asuvu a kupa a ili i'ya u tsarai a asu u kuvon. ⁵ Mele ma wenishike ta u kana ta mmuku n tsikaya ma Ibirahi n naka mmuku n tsikaya n Levi† n da mari adaraki ili i te a asuvu a kupa a ili i'ya a tsarai, ko an u wokoi mmuku n tsikaya m Ibirahi n da dem. ⁶ Malikisada wa a asuvu a kaletsu ka aza a Levi wa, shegai u wusha ta i te a asuvu a kupa ara Ibirahi. Kpm u zuwuka ta Ibirahi unu u shinga, uza da u wushai kazuwamgbani icun kau-kau ka Kashila. ⁷ Ya dem u reve ta an uza da baci wari n ucira u da wa zuwuka uza roku unu u shinga, u la ta uza da wa wusha unu u shinga vi tsupige. ⁸ Adaraki a tsu wusha ta i te a asuvu a kupa a ili i'ya ama a tsarai, ko an u wokoi ele dem aza da a ka kuwa alyu. Shegai gba n nala, Malikisada la le ta tsupige, kpaci Tagarada u Kashila u wenishike ta an wari n uma. ⁹ Tsa fuda ta gbam tsa dana an mmuku n tsikaya n Levi, aza da a tsu wusha i te a asuvu a kupa yi, ele dem a naka ta i'ya an Ibirahi nakai vi. ¹⁰ Kotsu a matsa Levi wa, shegai aya pini a ikyamba i makoshi ma cau ma ne Ibirahi a'ayin a da Malikisada gawunsai n Ibirahi vi.

¹¹ Ko an u wokoi Mele ma Musa ma danai, u kana ta kardaɓki ka woko matsikaya ma Levi, adaraki yi a ka fuda a ka zuwa ama a woko ama a maci wa. Adama a nala u kana ta a tsara kardaɓki tyoku u Malikisada, shegai uza da u wutaɪ a kumaci ku Haruna wa. ¹² Icun i kardaɓki ka roku kau ka wuta baci, u kana ta Mele ma savaɗa dem. ¹³ A kaci ka Kawauwi ka tsa dansa ukuna u na vi, uza u kaletsu ka roku kau. Ko uza a asuvu a kaletsu ka nala ki kotsu

u yan manyan tyoku u kaɗarɗkpi a asuɗarɗkpa wa. ¹⁴ Ya dem reve t̄a an u wut̄ai a asuvu a kaletsu ka Yahuza,† kpm kotsu Musa w̄ari u dana an ko kaɗarɗkpi ka te ka wut̄a a kaletsu ka nala ki wa.

Kawauwi k̄a t̄a tyoku u Malikisada

¹⁵ Na woko t̄a a kateshe karara an kaɗarɗkpi ka roku ka tuw̄ai tyoku u Malikisada. ¹⁶ A is̄a vuma u nala vi kaɗarɗkpi adama a akaya a ne ko kpm adama a mele wa, shegai adama a ucira u uma u ɗa bawu a ka wacinsa. ¹⁷ Tagar̄aɗa u Kashil̄a u yan t̄a kadyanshi a kaci ka ne, “Avu kaɗarɗkpi ka hal ubana, tyoku ɗa Malikisada w̄ari kaɗarɗkpi.” ◇

¹⁸ Gogo-na a zuwa ɗe mele ma cau a ikengi, kpaci m̄a n ucira wa, kpm ma wokoi ili i gbani. ¹⁹ Mele ma Musa ma zuwa ko ndya wa i woko i maci wa. Shegai gogo-na Kashil̄a ka n̄aka tsu t̄a ili i shinga i'ya tsa zuwuka uma. Nala kpm tsari a uraba evu n Kashil̄a.

²⁰ Kashil̄a ka tsinai u da Kawauwi ka woko t̄a kaɗarɗkpi hal a ubana, shegai u yanka ko kaɗarɗkpi ka te nala wa. ²¹ A kaci ka Yesu ka koshi u danai, ‘Mpa, Magono ma Zuba, n tsina t̄a, kpm ma savada katakasuvu ka v̄a wa, ko kenu. ‘Avu kaɗarɗkpi ka hal ubana.’ ” ◇

²² Yesu ɗa zuwai kazuwamgbani ka shinga ka nala ki ka woko mayun, kpm kazuwamgbani ki ka la t̄a ka Kashil̄a ka yankai Musa.

²³ Caupa, kaɗarɗkpi ka kuw̄a baci, wa lya kelime n uwoko kaɗarɗkpi wa. Adama a nala a ɗa a tsar̄ai adarɗkpi ushani. ²⁴ Shegai Yesu woko t̄a kaɗarɗkpi ubana, tsuɗarɗkpi tsu ne tsa kotso wa. ²⁵ Adama a nala, aya w̄ari gogo-na hal n maco, uza ɗa wa fud̄a wa wauwa aza ɗa a ka

◇ 7:17 Ishp. 110:4. ◇ 7:21 Ishp. 110:4.

tuwusa a asu u Kashila a kukere ku ne. Wa ta n uma hal ubana tsara u folusuko le Kashila.

²⁶ Yesu da icun i Magono ma Adarakpi ma tsa ciga, kpaci u tsu banga tsu ta a ure gba. Ili i'ya u tsu yan i tsu zuwa ta Kashila ka pana kayanyan. Wa n unyushi wa. Kashila ka pecene yi ta n ama a likimba aza a unyushi u cingi. U naka yi asu u da u lakai tsupige gba gba a zuba. ²⁷ Wa tyoku u Ngono ma Adarakpi n da n buwai wa, aza da kain dem she a yan udarakpa adama a unyushi u cingi u le n unyushi u cingi u ama da a buwai. Shegai kuten ka koshi Yesu nakai kaci ka ne tyoku u udarakpa a zuba u mawandambani adama a ama, kpam u lobono ta hal ubana. ²⁸ Mele ma wushuku ta vuma u woko Magono ma Adarakpi ko an u wokoi vuma shadangu wa. Kashila ka naka ta Musa Mele a kagita. An nala u wurai, aku u tsinai u zuwai Maku ma ne uza da wari ushadangi ma woko Magono ma Adarakpi hal ubana.

8

Kawauwi ka Magono ma Adarakpi

¹ Ili i pige i'ya tsa dansa i'ya na: Tsa ta n Magono ma Adarakpi uza da u dusuki a ulyaki u karatsu ka tsugono ka Kashila Uza u Ucira Gba a zuba. ² Magono ma Adarakpi ma tsunu a Asu u da u Lakai Uwulukpi† u da wa gbashu, asu u ulya u kayala u mayun u da Kashila ka yain, ama da a yain asu vi wa.

³ Magono ma Adarakpi dem ma ta n manyan ma unakasa kune n udarakpusa ubana a asu u Kashila. Nala dem Magono ma Adarakpi ma tsunu u kana ta dem u naka Kashila kune ku ili i roku. ⁴ Wari baci na a likimba, wari wa woko adarakpi wa ko kenu, kpaci adarakpi a da pini na, aza da a ka tono Mele a asu u unaka Kashila kune. ⁵ Manyan ma adarakpi a ka yan, iryoci i'ya koshi ko kpam kulu ka ili i'ya i'ari a zuba ka. Ili i te i'ya dem n Musa. An

Musa wa fobuso uyan Katani ka Kvasu, Kashila ka tonuko yi, “Ciba a'ayin a da vari a masasa, n tonuko vu ta derere tyoku da va yan ka. Vu kirana vu yain ka nala derere.” ◇
⁶ Shegai manyan ma tsudarakpi ma Kashila ka nakai Yesu ma la ta ma a nakai adarakpi a da a buwai. Aya ka'uwi ka mere ka kazuwamgbani ka savu ka Kashila n ama, kpm kazuwamgbani ka nala ki ka la ta ka cau. Nala u woko ta an ili i'ya Kashila ka yain a kazuwamgbani ka savu i la ta i ka cau.

⁷ Kazuwamgbani ka kagita kari ka fuda baci ka yain ili gba, ili i'a la i'ya ya zuwa a yain ka ire wa. ⁸ Shegai Kashila n kaci ka ne u wenei ka tyoku da ka gain ka woko wa, da u danai:

“N tonuko da, a'ayin a'a ta a utuwa,
 a da ma yan kazuwamgbani ka savu
 n aza a Isara'ila n aza a Yahuza.

⁹ Kazuwamgbani ka na ka woko icun i kazuwamgbani ka n yain n akaya a le,
 an n kana le n akere n wutukpa le a uyamba u Masar wa.
 Shegai a tono ka wa,
 aku n kpatalaka le kucina.

¹⁰ A'ayin a ka tuwa ta a da ma yan kazuwamgbani ka savu n aza a Isara'ila.
 Mpa, Magono ma Zuba, ma zuwa ta mele ma va
 a asuvu a le tsara a reve ma,
 kpm ma korongu ta ma a atakasuvu a le
 tsara a toni ma.

Ma woko ta Kashila ka le,
 kpm a ka woko ta ama a va.

¹¹ Ama a ka doku kpm a wenishike atoku a le wa, a dana,
 ‘Revei Magono ma Zuba,’
 kpaci gba a ka reve mu ta,

◇ 8:5 Uwt. 25:40; Uwt. 26:30.

ili i'ya i kaṅai uza u kenu ubana uza ḍa u lakai kalen gba.

¹² Kpaci ma cimbusuka le ta tsicingi tsu le
kpam ma doku ma ciba unyushi u cingi u le wa, ko kenu.”

¹³ An Kashila ka yain kadyanshi ka kazuwamgbani ka savu ki, ka cau ka ka buwa kpam n manyan wa. Ko ndya baci i kutsai kpam i wowoi, i yan la vi de evu n upuwan.

9

Mele ma cau a kaci ka ulya kayala

¹ A kazuwamgbani ka kagita ka Kashila ka yain n aza a Isara'ila, u tonuko ta ama derere tyoku da a ka lya kayala, kpam dem u tonuko le ta tyoku da a ka yan Katani ka Kavas, asu u da a ka lya kayala ki. ² A yan ta katani ka a pecei apashi a re. A asuvu a kapashi ka kagita a asu u da kashamkpatu ka macikal u n teburu u da a tsu zuwusa iburodi i uwulukpi i'ya a tsu tukuso kune a asu u Kashila u da. Kapashi ka na ka a isa Asu u Uwulukpi. ³ Kunya ku ubarakpa a utsutsu ka ka pecei a'unu ka pini. A isa kapashi ka ire ki Asu u da u Lakai Uwulukpi.† ⁴ Asuvu a kapashi ka nala ki asudarakpa u da a gbarai n zinariya u da pini, asu u da a tsu runukpusa ili i magulani. Kpam Akpati u Kazuwamgbani† u madanga, u da a kumanai n zinariya gba abon a ne wa ta dem pini. Asuvu a Akpati vi ili i tatsu i'ya pini: I kagita, magbodo ma zinariya ma a shadangi n mana† ma pini. Kpam kalangu ka Haruna ka ka topoi ka pini. Agbagala a atali a re a da a korongi Mele Kupa a da dem pini. ⁵ A zuba u Akpati vi a ruma ta pini a'ulu a ili i uma* i re i ashan i'ya ya wenike Kashila ka ta pini. A barakpai ashan a le a zuba u kakimbatsu

◇ 8:12 Iri. 31:31-34. * 9:5 Zinariya da a rumai tsara u woko ili i na yi hal n ashan. N Tsigana “kerubobin” da a tsu isa i'ya.

ka Akpati u Kazuwamgbani vi, a asu ɗa Kashilā ka tsu cimbusā unyushi u cingi. Shegai tsa fuda tsa dana ko ili a kaci ka ukuna u nala vi gogo-na wa.

⁶ A kotso baci ufobuso ili gbā nala, adarākpi yi a tsu bana tā asuvu a kapashi ka kagita kain dem a yain manyan ma le. ⁷ Shegai Magono ma Adarākpi ma koshi ma tsu uwa a asuvu a kapashi ka ire, kpam dem kuten ka u tsu yan nala a kayen. Wa uwa Asu u ɗa u Lakai Uwulukpi bawu u bñai mpasa wa. U tsu nākā tā n ɗa kune ubana a asu u Kashilā adama a unyushi u cingi u ne, n u ɗa ama a yain bawu a revei. ⁸ Nala dem ure u ɗa Kulu Keri ku tsu dana, Katani ka Kavasū ka buwa baci asu u ulya kayala, uza wā la wa uwa Asu u ɗa u Lakai Uwulukpi yaa wa. ⁹ Naha iryoci i a'ayin a gogo-na i'ya. Nala u wenike tā an kune n uɗarākpa u ɗa a nākasaī wa fuda wa zuwa katakasuvu ka uza ɗa wa lya kayala ka woko sarara tyoku ɗa u gain ka woko wa. ¹⁰ Ili i'ya i zuwai nala tani i'ya, an u wokoi ili i nala yi ukuna u ilikulya n kuso n ubacangusu u ɗa. Mele ma na mi adama a ikyamba a ɗa, kpam Kashilā ka zuwai a toni ma hal utuwā a'ayin a ure u savu u ne.

Mpasa n Kawauwi

¹¹ Gogo-na Kawauwi ka woko ɗe Magono ma Adarākpi a zuba u ili i shinga i'ya i rawai. U uwai a asu u ulya kayala a zuba u ɗa lai tsulobo. Akere a ama a ɗa a yain u ɗa wa, kpam dem kabon ka likimba ka wa. ¹² Kuten ka kpam a'ayin gbā u bankai mpasa a Asu u ɗa u Lakai Uwulukpi, shegai mpasa ma nryaɗiga nā ndyondyom n ɗa wa. U bidyai mpasa n ne, an u yain nala, u tsarākā tsu uwusa u ɗa bawu wa kotso. ¹³ Caupa, ama a'ā baci n ashinda, ikyamba i le i tsu woko tā uwulukpi kadarākpi ka vishanasaka le baci mpasa ma nlala n aboburo kpam u polusuko le baci kakomo ka a tsarāi a manuku ma kanaka ma a runukpai. ¹⁴ Shegai Kawauwi ka yan unyushi u cingi wa ko kenu, aku

u nakai kaci ka ne kune ubana a asu u Kashila asu Kulu Keri ka kari n uma u da bawu wari n utyoku. Ili i'ya i zuwai mpasa n ne n lai ucira cika da la vi, aku u zuwai atakasuvu a tsunu a wokoï uwulukpi a asuvu a ili i'ya ya tuko ukpa. Gogo-na tsa fuda ta tsa gbashika Kashila Uza u Uma!

¹⁵ Adama a nala Kawauwi ka ka'uwi ka mere ka kazuwamgbani ka savu, tsara aza da Kashila ka isaï a tsara unā u shinga u da bawu wa kotso, u da Kashila ka yain kazuwamgbani. Ili i na yi u yan ta i'ya an Kawauwi ka kuwai da u wutukpai ama a asuvu a unyushi u da a yain an a ka tono kazuwamgbani ka kagita.

¹⁶ Ucun u kazuwamgbani ka na, ka ta tyoku da vuma u tsu korongu tagarada wa ciga baci a peci udukuyan u ne u tuwa u kuwa baci. Shegai a ka pece u da wa she a'ayin a da ya dem u revei an vuma vi u kuwai. ¹⁷ Tagarada vi wa n ucira wa she uza da u korongi u da vi u kuwa. Uza wa la wa fuda wa wusha ili i vuma vi wa, wa baci n uma. ¹⁸ Ili i'ya i zuwai bawu kazuwamgbani ka kagita ka shamgba i'ya la vi she na mpasa ma ukpa. ¹⁹ An Musa tonukoi ama gba Mele mi, aku u kenei mpasa ma ndyondyom na nryadiga u bolomgbonoi n mini. U bidyai tsileme tsu ncon tsa a gonukoi san kpm u bidyai avuku a maderiweni u vishanangusuki zuba u tagarada u Mele n ama gba. ²⁰ U danai, "Mpasa n da n shamkpai kazuwamgbani ka Kashila ka danai i toni n da na." ²¹ Nala dem Musa vishanangusi mpasa a Katani ka Kavasun ili i'ya gba a tsu yanka manyan a asu u ulya kayala. ²² Mele mi ma danai gba ko ndya wa a vishanaka i'ya mpasa tsara i woko uwulukpi. Kpm Kashila ka cimbusa unyushi u cingi bawu mpasa ma ukpa wa.

Ukpa u Kawauwi u takpa ta unyushi

²³ Ili i'ya i zuwai a wulukpei Katani ka Kavasun ili i'ya i'ari pini na mpasa ma nama i'ya gai la vi. Naha gba

iryoci i ili i'ya i'ari a zuba i'ya koshi. Shegai udarākpa u da u tsu zuwa ili i zuba i woko uwulukpi u la ta udarākpa u nnama. ²⁴ Kawauwi ka uwa a Asu u da u Lakai Uwulukpi u da ama a yain wa, ili i'ya i'ari iryoci i ili i'ya i'ari a zuba koshi. U banai a zuba vi kpmam gogo-na nte u wari de n Kashila wa banga tsu. ²⁵ Adama a da wa rongo u nakasa kaci ka ne maco da u banai a zuba wa, tyoku da Magono ma Adarākpi ma likimba ma tsu rongo u uwusa a Asu u da u Lakai Uwulukpi kayen dem tsara u yain udarākpa u manama. ²⁶ A da baci wari u yain udarākpa u kaci ka ne kayen dem, an wari u pana ikyamba ushani ili i'ya i bidyai a'ayin a da yain likimba. Shegai a unā u nala, u tuwai kuten koshi evu n makorishi ma a'ayin, tsara u takpa ucira u unyushi u cingi ubana, an u kuwai tyoku u udarākpa adama a tsunu. ²⁷ U kana ta ya dem u kuwa kuten, aku Kashila ka yanka yi afada. ²⁸ Kuten ka Kawauwi ka kuwai koshi, tsara u takpa unyushi u ama ushani. Shegai u gono baci, unyushi u cingi u da wa takpa wa. Tuwa da wa tuwa tsara u wauwa aza da a ka vana yi.

10

Udarākpa u buwa kpmam wa

¹ Mele ma Musa tyoku u kulu ku ili i maci i'ya ya tuwa da mari. Shegai kulu ku nala ki ka ili i maci yi wa, kpaci ka wutukpa ama asuvu a unyushi u cingi u le wa, ko an u wokoi a tsu yansa udarākpa kayen dem. ² Mele mari ma zuwa le baci a woko sarara tyoku da u gain a woko, she a'ari a asaka uyansa udarākpa. Kashila kari ka za ta unyushi u cingi u aza da a ka lya kayala kuten kpmam a'ayin gba, uyawunsa u atakasuvu a le kpmam wa yan n ashinda wa. ³ Shegai nala wari wa! Udarākpa u naha vi cibusa u da u tsu zuwa a cibusa unyushi u le kayen dem. ⁴ An u

wokoi mpasa ma aboburo nā nryadiga ma fuda ma takpa unyushi u cingi wa, ko kenu.

⁵ An Kawauwi ka tuwāi a likimba, u tonukoi Kashilā,
 “Va ciga udarākpa u nnama n kune ku ilya wa.
 Shegai vu nākā mu ikyamba tsarā n panāka vu.

⁶ Nnama n dā a runukpai a asudarākpa
 n kune adama unyushi u cingi, vu tsu pana kayanyan ka
 le wa.

⁷ Aku n danai, ‘Mpa na,
 n tuwā tā n yanka vu ili i'ya va ciga, Kashilā,
 dere tyoku dā a korongi a kaci ka vā a Tagarāda u Kashilā.’
 ” ◇

⁸ Kawauwi kārī ka dana tā bacipa, “Va ciga udarākpa n
 kune wa, kpam vu tsu pana u dā kayanyan wa. Va ciga
 udarākpa u urunukpa n kune ku takpa unyushi u cingi
 wa.” (Udarākpa u na vi gbā Mele ma ma zuwai a yain u
 dā.) ⁹ Aku u danai, “Mpa na Kashilā, n tuwā tā n yain ili i'ya
 va ciga.” Adama a nala, Kashilā ka takpai gbā udarākpa u
 kagita, tsarā u zuwa udarākpa u ire. ¹⁰ An Yesu Kawauwi
 u yain ili i'ya Kashilā ka ciga yi u yain, tsu tsarāi uzā u
 unyushi u cingi an u yankai ikyamba i ne udarākpa kuten
 koshi kpam gbā a'ayin.

¹¹ Caupa, adarākpi a yansai manyan ma le kain dem,
 a lyai kapala n udarākpusa u dā bawu wa takpa unyushi
 u cingi. ¹² Shegai Kawauwi ka nākai kaci ka ne u wokoi
 udarākpa u shinga kuten koshi u dā wa yan manyan bawu
 utyoku. Gogo-na wā tā ndishi a ulyaki u Kashilā. ¹³ Kpam
 nte wa rongo de hal she Kashilā ka zuwa atokulalu a ne a
 kere ka adeshikpetsu a ne. ¹⁴ N udarākpa kuten ku nala ki,
 u zuwai ama a wokoi uwulukpi hal ubana tyoku dā u gain
 a woko, aza dā Kashilā ka zuwai a woko ama a ne.

◇ 10:7 Ishp. 40:6-8.

¹⁵ Kulu Keri ku tonuko tsu t̄a dem ukuna u na. U git̄a t̄a u danai:

¹⁶ “Magono ma Zuba ma danai, ‘A'ayin a ka tuw̄a t̄a a d̄a ma yan kazuwamgbani ka savu n ele.

Mpa, Magono ma Zuba, ma zuwa t̄a mele ma v̄a a ataka-suvu a le

kpam ma korongu t̄a ma a asuvu a le tsar̄a a toni ma.’”

¹⁷ Aku u doku u danai:

“Ma doku kpam ma cib̄a unyushi u cingi u le n ili i cingi i'ya a yansai wa, ko kenu.” ◇

¹⁸ A'ayin a d̄a baci Kashil̄a ka cimbus̄ai unyushi u cingi, ili i'a la ya zuwa kpam a yain uɗar̄akpa wa.

Lya kapala n upityanangu n Kashil̄a

¹⁹ Ama a v̄a, tsa uwa t̄a a Asu u d̄a u Lakai Uwulukpi* bawu uwonvo adama a mpasa n Yesu. ²⁰ U nak̄a t̄a ikyamba i ne tsar̄a i kukpunk̄a tsu ure u savu u d̄a wa banka uza a asu u uma! Kpam ure u na u banka tsu t̄a asuvu n kunya ka a bar̄akpai a utsutsu, Kawauwi ka la vi. ²¹ Tsa t̄a n Magono ma Adar̄akpi ma pige uza d̄a wa lya tsugono tsu kuwa ku Kashil̄a a zuba. ²² Adama a nala, tsa fuda t̄a tsa bana evu n Kashil̄a. Tsu yain nala n katakasuvu ka te kpam bamu n mal̄al̄a. Mpasa n Kawauwi n za t̄a atakasuvu a tsunu, kpaci a d̄a a tsu rongo t̄a ucibusa n ili i cingi i'ya tsu yansai, shegai u woko t̄a yavu a za tsu t̄a gb̄a gb̄a n mini ma mari uwulukpi. ²³ U kan̄a t̄a tsu kan̄a uzuwa u uma u d̄a tsu danai u tsunu u d̄a n ugbami, kpaci tsu wushuku t̄a Kashil̄a ka yan ili i'ya u zuwamgbanai. ²⁴ As̄akai tsu yawunsai

◇ 10:17 Iri. 31:33-34. * 10:19 Kunya ka a bar̄akpai a utsutsu vi, ku pecene t̄a Asu u Uwulukpi n Asu u d̄a u Lakai u Uwulukpi u Kuwa ku Kashil̄a. Ku kara t̄a a'ayin a d̄a Yesu kuwai tsar̄a u wenike an Kashil̄a ka wushunki ko ya wa u tuw̄a ara ne karara.

kaɓolo tyoku ɗa tsa wenike uciga a asu u ama n uyansa ili i shinga. ²⁵ Ama roku a tsu bolomgbono a asu u ulya kayala wa, shegai tsu yain tyoku u le wa. Tsu lyai kapala n ugbamatangusu atoku a tsunu, an u wokoi tsu revei kain ka ugono u Asheku ka yan ɗe evu.

²⁶ Tsu lya baci kapala n uyansa unyushi u cingi daun cina tani tsu reve ɗe ukuna u mayun, uɗarɗkpa wā kpm la u ɗa a ka doku a ka yan adama unyushi u cingi wa. ²⁷ A unā u nala, ili i'ya i buwai she tsu vana n uwonvo afada a ɗa a ka tuwā n akina a kasudugbate cika a ɗa a ka wacinsa atokulalu a Kashilā! ²⁸ Ama a re ko ama a tatsu a sapula baci uza an u 'yuwain utono Mele ma Musa, she a wuna yi bawu iyali. ²⁹ Uza u 'yuwan baci unākā Maku ma Kashilā karinga, nala u la tā u'yuwan Mele ma Musa tsicingi. Kpm uza tuko baci mpasa n kazuwamgbani n ɗa ma gonuko tsu uwulukpi uwono, u la tā dem u'yuwan Mele ma Musa tsicingi. Kpm hal n gogo-na, uza wisha baci Kulu Keri uza ɗa u tsu wenike tsu ukuna u shinga, u la tā dem u'yuwan Mele ma Musa tsicingi. Icu n i ama a nala, mavura ma le ma la tā ma uza ɗa 'yuwain utono Mele ma Musa. ³⁰ Tsu reve tā Kashilā ka danai, “Ma yan tā aza ɗa a yain ukuna u cingi mavura. Ma tsupa le tā.” Kpm dem u dana tā, “Magono ma Zuba ma yanka tā ama a ne afada.”
 ◇ ³¹ Ili i uwonvo i'ya cika vuma u rukpā baci a kukere ku Kashilā Uza u Uma.

³² Ciɓa n a'ayin a ɗa a wurai, a'ayin a ɗa i gitai urotsongusu ukuna u mayun u Kashilā. I kawunki nā mmodu kaɓolo n upana u ikyamba i lyai kapala n uyan ucira. ³³ Roku she a foro ɗa kpm a wishisa ɗa a kapala ka kakumā ka ama. Roku tani i ɓangai aza ɗa a ka so mavura ucun u ɗe. ³⁴ I pana tā iyali i aza ɗa a zuwai a kuwa ku a'ali. A wusa ɗa baci ili i'ya i'ari n i'ya, i tsu kawunku tā n ipeli,

◇ 10:30 U.Ml. 32:35-36.

kpaci i reve t̄a i'ari n ili i shinga i'ya ya b̄arākpa ubana, ya vana d̄a.

³⁵ Adama a nala, kotsu i āsaka upityanangu n Asheku wa, ko ndya baci i gitai, kpaci i lya baci kapala n ugbama asuvu ya t̄a t̄a katsupi ka pige. ³⁶ Rotsongusi akawunki gogo-na, tsara i yain ili i'ya Kashila ka ciga, kotsu i wushi ili i'ya u yain kazuwamgbani. ³⁷ Tyoku da Tagarada u Kashila u danai,

“A ka b̄arākpa wa, uza da wa tuwa vi wa tuwa t̄a.

Wa b̄arākpa wa.

³⁸ Ama da Kashila ka wushuki n ele a ka yan t̄a uma adama upityanangu u le.

Shegai u tsu pele n uza da u kpatalaka yi kucina wa.” ◇

³⁹ Shegai atsu aza da a kpatalai kucina a ka kuwa a lya wa. Tsu pityanangu t̄a n Kashila, kpam adama a nala, u wauwa tsu t̄a.

11

Upityanangu

¹ Aza da a pityanangi n Kashila a'ari n malala an wa naka le ili i'ya a zuwai uma wa. A reve t̄a ili i'ya bawu kotsu a wenei mayun da. ² Kashila ka wushunku t̄a ama a'ayin a cau adama a upityanangu u le.

³ An tsari n upityanangu, da i zuwa tsu tsu reve an a asu u kadyanshi da Kashila ka yain likimba n ili i'ya i'ari pini gba. An u yain nala, u yain manyan n ili i'ya bawu uza wa wene, tsara u yain i'ya tsa wene.

⁴ An Habilaƴ wari n upityanangu, da i zuwai u yain udarakpa a ure u da u lai u Kayinuƴ tsulobo ubana a asu u Kashila. Kashila ka danai u pana t̄a kayanyan ka kune ku ne, aku u isa yi vuma u maci. Ko an u wokoi Habila kuwai

---

◇ 10:38 Hab. 2:3-4.

caupa, aya pini wa dansa ara tsunu adama upityanangu u ne.

⁵ An Anuhu wari n upityanangu, da i zuwai Kashila ka canga yi ubana a zuba bawu u kuwai. A wene ikyamba i ne wa, an Kashila ka canga yi ka lazaa yi vi. Tagarada u Kashila u danai, kahu Kashila ka canga yi ubana a zuba, u zuwa ta Kashila ka panai kayanyan ka ne. ⁶ Upityanangu wa baci la wa, uza wa la wa zuwa Kashila ka pana kayanyan wa. Uza da baci dem wa tuwa a asu u Kashila, u kana ta u yain n upityanangu an Kashila kari n uma, kpm u wushuku an Kashila ka wenike kaci ka ne tyoku u katsupi a asu u uza da baci dem wa bolo yi mayun.

⁷ An Nuhu wari n upityanangu, da i zuwai u panai an Kashila ka rono yi atsuvu a ili i'ya bawu kotsu u wenei. U panakai Kashila kpm u shei kpatsu ku pige tsara u wauwa aza a kuwa a ne. Asu u upityanangu u ne u da, u wenikei likimba an a nusai, kpm asu u upityanangu u ne u da u wokoi asuvu a aza da a gonukoi ama a maci a asu u Kashila.

⁸ An Ibrahi wari n upityanangu, da i zuwai u panakai an Kashila ka isa yi u bana a asu u roku u da Kashila ka yain kazuwamgbani wa naka yi. U asakai uyamba u ne, kpm u reve asu u da wa bana wa. ⁹ An Ibrahi wari n upityanangu, da i zuwai u rongoi a iyamba i kazuwamgbani tyoku u kamoci a uyamba u tsumoci. U rongoi pini a katani, nala dem Ishaku n Yakubu aza da a lyai agadu a ne, Kashila ka naka le ucun u kazuwamgbani ka te. ¹⁰ Ibrahi yain nala an wa vana u uwa ilyuci i pige i'ya Kashila ka fobusoi kpm u mai i'ya ya rongo ubana.

¹¹ An Saratu kabolo n Ibrahi a'ari n upityanangu, da i zuwai a tsarai maku ko an u wokoi a kutsai cika kpm Saratu madari ma. Ibrahi pityanangu ta Kashila ka yan ili i'ya u yain kazuwamgbani. ¹² Vuma u na u kutsa wa wa, eyi n kakushe unu u te u da a'ari, shegai gba n nala

u woko makoshi ma cau ma ama ushani. Mayun, a'a tā n kakumā ushani tyoku u atala a zuba ko tani kayala ka ikengi i kushivā, kṑam a'ari ukece wa.

¹³ Gbā ama a na a dā a'ari n upityanangu vi a kuwāi bawu a wushai ili i'ya Kashilā ka yanka le kazuwamgbani. A yan tā ipeli an a wenei ili i na yi ya tuwā, ko i'ari mbari. A da ele amoci a dā a likimba u na. ¹⁴ Ama a dana baci ili icun i nala, wenike dā a wenikei a ka bolo uyamba u roku u dā wa woko u le. ¹⁵ A'ari a ka yawunsa baci a kaci ka uyamba u dā a aṣakāi vi, ko i te i'ari ya bishinka le ugono pini wa. ¹⁶ Shegai asu u dā u lai tsulobo u dā a ka bolo. U dā pini a zuba. Ili i'ya i zuwai bawu Kashilā ka tsu pana uwono a isa yi baci Kashilā ka le, kṑaci u fobusuko le tā ilyuci i pige.

¹⁷ An Ibrahi wari n upityanangu, dā i zuwai wari ufobusi u yain udarakpa n Ishaku an Kashilā ka kondo yi. Ibrahi dā Kashilā ka yankai kazuwamgbani ki, shegai u fobuso tā u naḡa maku ma te ma ne koshi tyoku u udarakpa. ¹⁸ Caupa, Kashilā ka tonuko yi tā, “Mmuku n tsikaya n dā n yanka vu kazuwamgbani ki a asu u Ishaku u dā a ka wutā.” ◇ ¹⁹ Ibrahi bidya tā Ishaku kuwā baci, Kashilā ka fudā tā ka 'yāngasā yi u woko kṑam n uma. U woko tā yavu a asuvu a akushe a dā u gonoi u tsarai Ishaku vi.

²⁰ An Ishaku wari n upityanangu, dā u zuwukai mmuku n ne n re, Yakubu n Isuwa unā u shinga. U reve tā Kashilā ka yanka le ili i shinga a kapala.

²¹ An Yakubu wari n upityanangu, dā i zuwai an u yain evu n ukpā u pityanangi n kalangu ka ne u lyakai Kashilā kayala, kṑam dem u zuwukai mmuku n re n Isuhu† unā u shinga.

²² An Isuhu wari n upityanangu, dā i zuwai an u yain evu n ukpā u yain kadyanshi ka a'ayin a dā aza a Isara'ila a ka

---

◇ 11:18 Kag. 21:12.

asakā Masar. Aku u tonuko le a purā atele a ne a ka laza baci.

²³ An isheku i Musa i'ari n upityanangu, da a sokongu yi uwoto u tatsu an a matsa yi. A wenei Musa lobono wa wa, kpam a pana uwonvo u da a ka 'yuwan utono udani u magono wa.

²⁴ An Musa wari n upityanangu, da i zuwai an u gbonguroi u 'yuwain a isa yi maku ma makere ma magono ma Masar. ²⁵ U dangasai u soi mavura n ama a Kashila, n u da wa pana kayanyan ka unyushi u cingi ka a'ayin kenu. ²⁶ U yawunsai, u la ta tsulobo u soi mavura adama a Kawauwi, n u da wa tsara kuzuwate ku Masar gba, kpaci katsupi ka Kashila ka ka tuwa ka wa vana. ²⁷ Adama a upityanangu u ne, u asakai Masar, kpam u pana uwonvo u upan u magono wa. Musa lyai kapala n akawunki yavu wa wene Kashila ka bawu uza wa wene. ²⁸ Adama a upityanangu u ne, u fobusoi Abiki a Upasambana u vishanasai mpasa a apashi a re gba n a zuba u utsutsu u kuwa, tsara kawuni ka ka tuko ukpa u wuna mmuku n kagita ma Isara'ila wa.

²⁹ An aza a Isara'ila a'ari n upityanangu, da a pasai Mala ma Shili a iyamba i ekpi. Shegai an aza a Masar a tonoi, gba le a kuwai asuvu a mini.

³⁰ An ama a Kashila a'ari n upityanangu, da a kyawunsai ilyuci i Jeriko a'ayin a shindere, aku kasaga ki ka wasai.

³¹ An Rahaƙ kashankala wari n upityanangu, da i zuwai u wushai aza a ukyawunsa iyamba aza a Isara'ila. Ili i'ya gai i zuwai bawu a wuna yi an a wunai aza da a 'yuwain upanaka Kashila da la vi.

³² Ndya wa kpam ma doku n dana? Ma n a'ayin a da ma yan kadyanshi a kaci ka Gidiyo,† n Baraku, n Somso,† n Jafita, n Dawuda, n Sama'ila† na ntsumate wa. ³³ Aza da upityanangu u le u zuwai a lyasai iyamba ushani n kuvon.

A yain ili i'ya i'ari dere aku a wushai ili i'ya Kashilā ka yain kazuwamgbani. A kimbai anana a igabako. ³⁴ A cimbusai akina a kasudugbate. A lai a akere a aza da a ka ciga a wuna le n iburundu. Ko an u wokoi a'a n ucira wa, a wokoi aza a ucira. Acirani a da a asu u kuvon kpam a wacinsai asoje a amoci. ³⁵ A gonunko ta aka a roku akushe a le n uma a da a'ari a kuwai. Ama roku a so ta mavura cika, shegai gba n nala a 'yuwan ta uwusha utsara u kaci u da a ka naka le, tsara a tsara u'yangasa u da u lai tsulobo. ³⁶ A yankai aza da a wushuki n Kashilā majari a cada le, a sirasai ama a roku n ikani kpam a ukusa le a kuwa ku a'ali. ³⁷ Aza roku a kuwai an varasa le n atali. Aza roku a kuwai an a kidamgbana le mere-mere. A wunai aza roku n iburundu. Aza roku a'a n ili i uka wa, she abaci a ikpan i nlala. A rongoi n unambi, n a sukutasi le, n magori. ³⁸ Ama a na a rongo ta mai, hal gbam likimba u ratsa a rongo pini wa. A gengei a kakamba na nsasa, a kpawunsai a a'aburu n a'ele a iyamba.

³⁹ Ama a na yi gba a zuwai Kashilā ka panai kayanyan adama upityanangu u le! Shegai ko n nala a kuwai bawu a wushai ili i'ya Kashilā ka yain kazuwamgbani. ⁴⁰ Kashilā ka fobusuko tsu ta ili i'ya i lai i le tsulobo, tsara a zuwa a woko uwulukpi kabolo n atsu tyoku da u gain tsu woko, shegai ele koshi wa.

12

Kubari ku Kashila

¹ Tsa ta n ama da a'ari iryoci i upityanangu ushani a ukyawan. Adama a nala asakai tsu sumai kalambale ka kari a kapala ka tsunu kotsu tsu shamgba wa. Tsu takpa asuvu a uma u tsunu gba ili i'ya ya kangu tsu uyan ili i'ya i gain tsu yain; wata, unyushi u cingi u da wa fuda u gonuko tsu a kucina. ² U kana ta tsu zuwa a'eshi a tsunu

◇ 11:33 Dan. 6:1-28.

a asu u Yesu, uza da wari kagita ka upityanangu u tsunu, uza da kpam u gonukoi u da tyoku da u gain u woko. U soi mavura, kpam u kuwai a mawandamgbani. Shegai u wushuki n uwono yavu ili i roku i'ya wa, adama a mazanga ma wa tsara a kapala. Gogo-na wa de ndishi a ulyaki u karatsu ka tsugono tsu Kashila. ³ Yawunsai n iryoci i Yesu uza da u kawunki an aza a cingi a yanka yi tsicingi. Kotsu i wowo wa, lyayi pini kapala.

⁴ Kumodu ku de n unyushi u cingi ku rawa a wuna da wa. ⁵ Kotsu i asansa wa an Tagarada u Kashila u tonukoi mmuku n ne tsara u gbamatangusu le atakasuvu:

“Maku ma va, zuwa atsuvu,

Magono ma Zuba ma yanka vu baci kubari.

Kotsu vu wutukpa uma wa, wa bongo vu baci.

⁶ Kpaci Magono ma Zuba ma tsu bara ta aza da wa ciga, kpam u yanka gba aza da u wushunki a woko mmuku n ne mavura.” ◇

⁷ Kawunki n mavura ma ya so, kpaci icun u mavura ma Tata ma. Maku ma la ma tata u ne u kpadai uyan mavura wa. Kirana da Kashila ka kirana n ada tyoku mmuku n ne.

⁸ Kashila ka tsu yanka ta gba mmuku n ne kubari, kpam u kpadai vu baci ubarana u wenike ta maku ma kateshe ma vari, avu maku ma ne ma wa. ⁹ Gba tsunu tsu ta n isheku pini na a likimba aza da a tsu bara tsu, kpam tsu tsu naka le ta tsupige. U la tsulobo tsu naka Tata u uma u tsunu tsupige tsara tsu yain uma wa? ¹⁰ Isheku i tsunu i likimba a tsu bara tsu ta a a'ayin kenu a ure u da a wenei wari dere. Shegai Kashila ka tsu bara tsu ta tsara u banga tsu tsu woko uwulukpi tyoku da wari. ¹¹ Kubari ka la ka ku yankpai a'ayin a da a ka yan ka wa, ka ta na mbala! A'ayin a da baci Kashila ka yan le mavura tsara u wenike le ili i'ya

---

◇ 12:6 Tzg. 3:11-12.

a yain i gan wa, kotsu a rotsongusu a yain dere kpm a rongo na ndishi n shinga.

Panakai Kashila

¹² I woko ta usorukpi, adama a nala doki kpm i gba-matangu kaci ka de. ¹³ Lapulukai kaci ka de ure mai. Tsara aza da a ka tonon da a tadatsa wa, ko an u wokoi a'ari awunu n usorukpi u ikyamba tsara a tsara ucira.

¹⁴ I matsa i rongo na ndishi n shinga n ama gba, kpm i matsa i rongo n uwulukpi. Uza da baci dem bawu uma u ne wari uwulukpi, wa wene Magono ma Zuba wa. ¹⁵ Kiranai tsara uza u namba ukuna u shinga u Kashila wa. Kiranai kotsu kami ka ahali a cingi ka yain a asuvu a de wa. I cun i nala yi ya nangasa ta ama a asuvu a de ushani. ¹⁶ Kiranai kotsu uza u te u de u yain tsishankala wa, ko tani u 'yuwan utono Kashila tyoku da Isuwa yain wa. Isuwa da maku ma pige ma Ishaku, kpm wari wa tsata gba ili i'ya tata u le wari n i'ya, shegai u dengei i'ya a unan u kapara ka kpayan. ¹⁷ I ciba ta an Isuwa yain ili i na yi, wari wa ciga tata u le u zuwuka yi unan u shinga, shegai tata u ne u 'yuwain. Kpm ili i'la la wa yan u sava da ukuna vi wa, ko an u foloi tata u ne n kushen n meshi. ◇

¹⁸ Eda tyoku u aza a Isara'ila aza da a tuwai a Masasa ma Sinai da i'ari wa, a asu u da a ka wene kpm a sawa. Mari urana n akina, karimbi ka kimbai ma dan n kabatarakpa.

¹⁹ A panai mawura ma kavana n kalagatsu. An ama a panai kalagatsu a foloi Kashila ka asaka kadyanshi, ²⁰ kpaci a fuda a kawunku wa, an u danai, "Ko manama ma baci ma sawai masasa mi, u kana ta a varasa ma a wuna." ◇

²¹ Musa n kaci ka ne dem u giruwa ta cika adama a ili i'ya u wenei an u danai, "N pana ta uwonvo cika kpm ma jeke ikyamba." ◇

²² Shegai gogo-na i tuwā de a Masasa ma Sihiyona, ilyuci i pige i Kashilā Uza u Uma n Urishelima u da wari a zuba. Wata, a asu u atsumate a zuba a da kakuma ka le bawu kari ukece a bolomgbonoi a yain ipeli. ²³ I tuwā ta a asu u kabolo ka mmuku n Kashilā yavu gba de mmuku n kagita n ne n da a'ari. A korongu ta a'ala a le gba a zuba. I tuwai a asu u Kashilā uza u afada u ama gba. Kpam i tuwai a asu u a'ulu a aza a maci aza da a kuwai caupa, kpam Kashilā ka gonuko le tyoku da wa ciga le a woko. ²⁴ I rawa de asu u Yesu, ka'uwi ka mere ka kazuwamgbani ka savu a asu u Kashilā n ama. Mpasa n Yesu n da a vishanasai tyoku u udarakpa n da mari n akani a da a lai mpasa n Habila.*

²⁵ Adama a nala, kiranai kpam kotsu i 'yuwan upanaka Kashilā wa, a'ayin a da baci wa dansa. Aza a Isara'ila a 'yuwan yi upanaka an u rono le atsuvu a'ayin a da a'ari a likimba, kpam a la wa. Adama a nala, u tsunu wa la ta tsu kpatalaka baci Kashilā uza da wari a zuba kucina an wa rono tsu atsuvu. ²⁶ An u yain kadyanshi caupa, kalagatsu ka ne ka gbadā ta likimba, shegai gogo-na u yan ta kazuwamgbani, “Ma doku ta kpam n gbadā kuten, shegai likimba da koshi wa, hal n zuba dem.” ◇ ²⁷ An u danai nala, ili i'ya wa tonon i'ya na, wa wacinsa ta gba ili i'ya u yain. Ili i'ya bawu a ka gbadā i'ya koshi ya woko.

²⁸ Ili i'ya i zuwai tsa cikpa i'ya, an tsu tsarai tsugono tsa bawu tsa gbadā u da. She tsu lyaka Kashilā kayala a ure u da wa pana kayanyan kpam n unaka karinga u pige n uwonvo, ²⁹ kpaci Kashilā ka tsunu ka ta tyoku u akina a kasudugbate da a ka wacinsa ili.

---

* ^{12:24} An Kayinu wunai vangu u ne Habila, Kashilā ka dana ta, “Mpasa n vangu u wunu n da mari a iyamba n tuko ta kushen ara va” (Kagita 4:10). Mpasa n Yesu n tuko ta ucimbusa u unyushi u cingi, shegai mpasa n Habila mari ma ciga ta a yain uza da u wuna yi mavura. ◇ ^{12:26} Hag. 2:6.

13

Tyoku da va zuwa Kashilā ka pana kayanyan

¹ Lyayi kelime n i cigi atoku n uciga u Kawauwi. ² Kotsu i ciba i wushi amoci mai a a'uwa a de. Aza roku a yan ta nala, aku a ryabusai atsumate a zuba bawu a revei. ³ Kotsu i asansa n aza da a'ari a kuwa ku a'ali wa. Panai ikyamba kabolo n ele yavu i'a pini a kuwa ku a'ali ki n ele. Cibai n aza roku aza da a ka yansa mavura, yavu eda a ka yanka ma.

⁴ Ya dem u naka iyolo tsupige, vali n uka u ne a kana kaci ka le mai, kpaci Kashilā ka yan ta uza da u yain tsishankala ko u kpaɗai ushamkpa iyolo i ne mavura. ⁵ Kotsu vu asaka uciga u ikebe u pura ugboji u vunu wa. Asaka i'ya vari n i'ya i ratsa vu. Kashilā ka dana ta,
“Ma asaka vu wa, ko kenu.

Kpam ma kpatalaka vu kucina wa.” ◇

⁶ Adama a nala, tsa fuda ta tsa dana bawu uwonvo,

“Ma pana uwonvo wa, ko kenu,

kpaci Magono ma Zuba ma kabangi ka va.

Ko uza wa fuda wa yanka mu ko i te wa.” ◇

⁷ Cibai n aza a kelime a de aza da a wenishike da kadyanshi ka Kashilā. Yawunsai ukuna u shinga u da uma u le u tukoi, kpam i wushuku n Kashilā tyoku da a yain.

⁸ Yesu Kawauwi wa savaɗa wa, ko kenu! Ili i te i'ya wari nayain, n ara, hal ubana bawu utyoku.

⁹ Kotsu i asaka a yinsa da, ko kpam uwenishike icun kau-kau u zuwa da i asaka ure u shinga wa. Ukuna u shinga u Kashilā u da u gain u gbamatangusu asuvu a de, shegai utono u mele ma ilikulya ma yan nala wa, ma gbam bawu ma tsu banga aza da a ka panaka ma vi. ¹⁰ Tsa ta n asuɗaraka u roku kau, shegai adaraki a da a ka gbasha

a asu u ulya u kayala u aza a Yahuda, a'a n ucira u da a ka lya udarakpa u da tsu yain a asudarakpa u tsunu wa.

¹¹ Magono ma Adarakpi aya u tsu bidya mpasa ma nnama ubana a Asu u da u Lakai Uwulukpi a asu u da u tsu naka n da adama a unyushi u cingi. Shegai ikyamba i nnama yi a runukpa i'ya a uroto u asu da a zuwai agali. ¹² Ili i'ya gai i zuwai Yesu panai ikyamba a uroto u ilyuci i pige vi i'ya gai la vi, tsara u zuwa ama a ne a woko uwulukpi na mpasa n ne. ¹³ Asakai tsu banai ara ne a uroto u asu da a zuwai agali yi tsu ba tsu panai uwono tyoku da eyi u panai. ¹⁴ Tsa n ilyuci i pige pini na a likimba i'ya ya rongo hal ubana wa, shegai atsa pini tsa vana icun i ilyuci i pige i nala yi.

¹⁵ Asaka tsu rongo utonusuko ama maco bawu uwonvo atsu atoni a Yesu a da. A'ayin a da baci tsa yansa nala vi u woko ta udarakpa u icikpali u da u rawai a asu u Kashila a asuvu a kala ka Yesu. ¹⁶ Kotsu i asansa i yanka ama ukuna u shinga ko kpam i kpada ubangambana wa, kpaci icun i udarakpa u da u tsu zuwa Kashila ka pana kayanyan u da gai la vi. ¹⁷ Panakai azapige a de i yansa ili i'ya a danai i yansa. A ka kirana ta n uma u de bawu uwunvuga, kpaci a reve ta an a ka tonuko Kashila tyoku da manyan ma le ma banga da. I panaka le baci, a ka yan ta manyan ma le n ipeli. I kpada le baci upanaka, a ka yan ta ma n unambukatsuma, kpam nala wa banga da wa.

¹⁸ Kotsu i yanska tsu kvasu maco. Tsu reve ta atakasuvu a tsunu a'a ta sarara, kpam kain dem tsu tsu ciga ta uyan ukuna u maci. ¹⁹ Ma folo da ta n gba ucira u da mari n u da, i yain kvasu tsara Kashila ka gonuko mu ara de gogo.

Kvasu a makorishi

²⁰⁻²¹ N yan ta kvasu Kashila ka ndishi n shinga u naka da gba ili i shinga i'ya bawu i'ari n i'ya, tsara i yain ili

i'ya wa ciga. U 'yangasa ta Asheku a tsunu Yesu Kawauwi a ukpa. Gogo-na Yesu woko de Kaliniki ka Pige uza da a yankai manyan na mpasa n ne tsara a gbamatangu kazuwamgbani ka Kashila na ncon n ne, ka bawu ka kotso. N yan ta kvasu tsara Kashila ka yain ili i'ya i yankpa yi a asuvu a tsunu a akere a Yesu Kawauwi. Tsupige tsu woko ara ne hal ubana bawu utyoku. Ami.

²² Ama a va, n folo da ta i zuwa atsuvu a akani a ugbamatangu a na yi. Ukanikorongi u kenu u da koshi.

²³ Ma ciga ta i reve an a asaka de utoku u tsunu Timoti, wa kpam a kuwa ku a'ali wa. U rawa baci gogo, atsu dem tsa tuwa ta kabolo tsu wene da.

²⁴ Danasai gba azapige a de n gba ama a Kashila.

Atoni a Italiya a da a'ari kabolo na mpa a ka danasa da ta dem.

²⁵ Asaka ukuna u shinga u Kashila u rongo n ada gba.

Kazuwambani ka savu n Tsikimba n aƆon a Ɔa a
dangasai a kazuwambani ka cau
New Testament in Tsikimba (NI:kdl:Tsikimba)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tsikimba

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tsikimba

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-05-05

Updates
eBible.org

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Jul 2018 from source files dated 14 Jun
2018

a4f6a28b-3d6d-50b4-a81b-06ae05a66010